

М-НАВ АД СКОПЈЕ

**Акционерско друштво во државна
сопственост**

Финансиски извештаи

**За годината која завршува на 31 Декември
2018**

**Во согласност со Меѓународните стандарди
за финансиско известување**

и

Извештај на независниот ревизор

СОДРЖИНА

	Страна
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР	1 - 2
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	
Извештај за сеопфатна добивка	3
Извештај за финансиска состојба	4
Извештај за промени во капиталот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7 -25

До Раководството на
М-НАВ АД, Скопје

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Акционерското друштво М-НАВ АД, Скопје (во понатамошниот текст: Друштвото), кои се состојат од Извештајот за финансиска состојба со состојба на 31 декември 2018 година, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промените на капиталот и Извештајот за паричните текови за годината која завршува на тој ден и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување кои се прифатени и објавени во Република Македонија. Оваа одговорност вклучува: обликување, имплементирање и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка, избирање и примена на соодветни сметководствени политики, како и примена на соодветни сметководствени проценки зависно од околностите.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ревизијата ја спроведовме во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Република Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама и грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни со околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

До Раководството на
М-НАВ АД, Скопје

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжува)

Мислење на ревизорот

Според нашето мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите значајни аспекти, финансиската состојба на друштвото на ден 31 декември 2018 година, како и финансиските резултати и неговите паричните текови за годината која завршува на тој ден, во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување кои се прифатени и објавени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2017 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Ние не сме во можност да дадеме мислење за конзистентноста на годишниот извештај за работа со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на “М-НАВ” АД, Скопје за годината која завршува на 31 Декември 2018 година, бидејќи датумот на комплетирање на ревизијата му претходеше на датумот на изготвувањето и презентацијата на годишниот извештај од страна на друштвото.

Скопје, 25 март 2019 година

Звонко Кочовски,
Овластен ревизор

Драган Димитров,
Управител

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
За годината која завршува на 31 декември 2018
Во илјади денари

	<u>Белешка</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продажба	4	1.048.396	945.187
Останати оперативни приходи	5	5.500	2.263
Вкупно оперативни приходи		1.053.896	947.450
ОПЕРАТИВНИ ТРОШОЦИ			
Трошоци за материјали и одржување	6	(47.246)	(42.150)
Плати и други лични примања	7	(698.196)	(635.323)
Амортизација	8	(47.503)	(46.907)
Останати оперативни трошоци	9	(79.494)	(54.328)
Вкупно оперативни трошоци		(872.439)	(778.708)
ОПЕРАТИВНА ЗАГУБА/ДОБИВКА		181.457	168.742
ПРИХОДИ/РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ			
Финансиски приходи	10	619	1.085
Финансиски расходи	11	(4.251)	(5.331)
		(3.632)	(4.246)
ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		177.825	164.496
Данок од добивка	12	(19.471)	(19.709)
ДОБИВКА ЗА ГОДИНАТА		158.354	144.787
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА ЗА ГОДИНАТА		158.354	144.787

Белешките претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Приложените финансиски извештаи се одобрени за издавање од страна на раководството на Друштвото на ден 08 март 2019 година и се потпишани во негово име од страна на:

Николче Тасески
Претседател на
Управен одбор

Migjen Salmani
Извршен директор на
сектор за финансиски,
правни работи, развој
и инвестиции

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА
За годината која завршува на 31 декември 2018
Во илјади денари

	<u>Белешки</u>	<u>31 декември 2018</u>	<u>31 декември 2017</u>
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Нематеријални средства	13	1.489	3.927
Недвижности, постројки и опрема	14	409.904	421.752
		411.393	425.679
Тековни средства			
Залихи	15	7.526	6.204
Побарувања од купувачи	16	123.699	104.201
Останати тековни средства и АВР	17	26.438	17.546
Пари и парични еквиваленти	18	753.593	603.552
		911.256	731.503
ВКУПНИ СРЕДСТВА		1.322.649	1.157.182
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Капитал			
Акционерски капитал	19	1.264.052	1.264.052
Дисконт на емитирани акции		(388.141)	(388.141)
Законски резерви		10.117	9.281
Акумулирана загуба/добивка		144.787	18.562
Тековна добивка		158.354	144.787
		1.189.169	1.048.541
Нетековни обврски			
Долгорочни финансиски обврски	20	45.056	28.197
Разграничени донации	21	13.096	14.178
Резервации	22	5.128	4.718
		63.280	47.093
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи	23	18.632	5.555
Останати тековни обврски	24	51.568	55.993
		70.200	61.548
ВКУПНО КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		1.322.649	1.157.182

Белешките претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО КАПИТАЛОТ
За годината која завршува на 31 декември 2018
Во илјади денари

	<u>Акционерски Капитал</u>	<u>Дисконт на емитирани акции</u>	<u>Резерви</u>	<u>Акумулирана добивка</u>	<u>Вкупно</u>
Состојба на 1 Јануари 2017	1.264.052	(388.141)	9.281	19.215	904.407
Сметководствена корекција	-	-	-	(652)	(652)
Вкупна сеопфатна добивка за годината	-	-	-	144.787	144.787
Состојба на 31 декември 2017	<u>1.264.052</u>	<u>(388.141)</u>	<u>9.281</u>	<u>163.350</u>	<u>1.048.542</u>
Пренос во резерви	-	-	836	(836)	-
Исплатена дивиденда	-	-	-	(17.727)	(17.727)
Вкупна сеопфатна добивка за годината	-	-	-	158.354	158.354
Состојба на 31 декември 2018	<u>1.264.052</u>	<u>(388.141)</u>	<u>10.117</u>	<u>303.141</u>	<u>1.189.169</u>

Белешките претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Во илјади денари

	2018	2017
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИ АКТИВНОСТИ		
Добивка пред оданочување	177.824	164.496
<i>Усогласувања на добивката за нето паричните текови од оперативни активности:</i>		
Амортизација	47.503	46.907
Резервација за користи на вработени	505	743
Приход од донации	(1.355)	(1.353)
Корекција на добивка од претходни години	-	(652)
Директен отпис на побарувања од купувачи	4.587	12.689
Расходи за камати	3.182	3.455
Оперативна добивка пред промени во работниот капитал	232.246	226.285
Промени во оперативните средства и обврски:		
<i>Зголемување / (намалување) на тековните средства:</i>		
Ограничени парични средства	(12)	(35)
Побарувања од купувачи и останати побарувања	(32.977)	(9.261)
Залихи	(1.322)	260
Обврски кон добавувачи и останати обврски	8.830	(2.274)
Парични средства кои произлегуваат од работењето	206.765	214.975
Платен данок од добивка	(19.471)	(19.709)
Примени камати	563	
Платени камати	(3.745)	(3.455)
Нето паричен тек од оперативни активности	184.112	191.811
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНИ АКТИВНОСТИ		
Набавка на недвижности, постројки и опрема и нематеријални средства	(33.216)	(37.397)
Нето паричен тек од инвестициони активности	(33.216)	(37.397)
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		
Долгорочни финансиски обврски	16.859	10.681
Исплатена дивиденда	(17.726)	-
Нето паричен тек од финансиски активности	(867)	10.681
Нето зголемување / (намалување) на паричните средства	150.029	165.095
Пари и парични средства на почетокот на годината	431.350	266.255
Пари и парични средства, крај на годината	581.379	431.350

Белешките претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено****1. КОРПОРАТИВНИ ПОДАТОЦИ**

М-НАВ АД Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) е акционерско друштво во државна сопственост за вршење на дејноста давање услуги во воздухопловната навигација, основано од Владата на Република Македонија на 4 јуни 2009 година.

Седиште на друштвото е ул. Босфор бр.7, Мралино, Илинден, Република Македонија.

Со состојба на 31 декември 2018 година друштвото вработува 298 лица (2017: 273 лица). Во согласност со одредбите утврдени во Законот за Воздухопловство, Друштвото е авторизиран давател на услуги за воздухопловна навигација.

2. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ**2.1. Основа за изготвување**

Во согласност со одредбите на Законот за трговски друштва ("Службен весник на РМ" бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13) правните лица во Република Македонија имаат обврска да водат сметководство и да подготвуваат финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во Службен весник на Република Македонија.

Приложените финансиски извештаи се изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 Јануари 2010 година, вклучувајќи ги Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) и Интерпретациите издадени од Одборот за Меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) и Комитетот за толкување на Меѓународни стандарди за финансиско известување (КТМСФИ), последователно.

Финансиските извештаи се изготвени со примена на методата на набавна вредност и принципот на континуитет во работењето.

Овие финансиски извештаи ги опфаќаат побарувањата, обврските, оперативните резултати, промените во капиталот и паричните текови на Друштвото како посебен ентитет.

При изготвувањето на овие финансиски извештаи, Друштвото се придржуваше кон сметководствените политики опишани во Белешка 2. Сметководствените политики применети во овие финансиски извештаи се конзистентни со политиките применувани за годишните финансиски извештаи за фискалната 2017 година.

Финансиските извештаи на Друштвото се изразени во илјади денари. Денарот претставува официјална известувачка валута на Друштвото. Сите други трансакции во валута различна од официјалната се сметаат за трансакции во странска валута.

Подготвувањето на финансиските извештаи во согласност МСФИ, бара примена на одредени сметководствени проценки. Исто така бара од раководството да примени расудување во процесот на примена на сметководствените политики на Друштвото. Деловите кои вклучуваат повисок степен на расудување и комплексност, или пак делови каде што претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи се обелоденети во белешка 2.2.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено****2. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжува)****2.2. Користење на проценки**

Изготвувањето на финансиските извештаи во согласност со МСФИ бара од Раководството на Друштвото употреба на проценки и претпоставки кои влијаат на прикажаните износи на средствата и обврските и обелоденувањето на неизвесни средства и обврски на денот на финансиските извештаи, како и на приходите и трошоците во извештајниот период. Овие проценки и претпоставки се засновани на информациите достапни на датумот на изготвувањето на Извештајот за финансиска состојба. Актуелните резултати можат да се разликуваат од овие проценки.

Овие проценки се разгледуваат периодично и промените во проценките се прикажуваат во периодите во кои истите стануваат познати.

Најзначајната употреба на расудувања и проценки, кои се обелоденети во прегледот на значајни сметководствени политики и соодветните објаснувачки белешки се однесуваат на оштетувањето на финансиските и нефинансиските средства, финансиските обврски и проценката за резервирања за судски спорови.

2.3. Споредливи износи

Споредливите износи ги претставуваат ревидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2017 година.

2.4. Приходи

Приходите се искажани според објективната вредност на примените средства или побарувања, намалени за одобрените дисконти и данокот на додадена вредност. Приходот е искажан во моментот кога договорените услуги се извршени, односно производите се испорачани.

2.5. Расходи

Расходите се прикажуваат врз принципот на пресметковна основа (фактурирана реализација).

2.6. Оперативен лизинг

Лизингот каде што Друштвото не ги пренесува сите ризици и приноси кои се поврзани со сопственоста врз средството врз корисникот на лизингот се класифицира како оперативен лизинг. Приходите и трошоците поврзани со оперативниот лизинг се признаваат во периодот за кој се однесуваат.

2.7. Одржување и поправки

Трошоците за одржувањето и поправките на недвижностите, постројките и опремата се прикажуваат како трошоци во моментот на нивно настанување во ефективни износи, и се признаваат во Извештајот на сеопфатна добивка на Друштвото.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено****2. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжува)****2.8. Трошоци на позајмување**

Трошоците на позајмување се евидентираат како расходи во периодот во кој настануват, освен оние кои се капитализирани.

Трошоците за позајмиците директно пропишани на стекнување, изградба или производство на средства кои се квалификуваат согласно со МСС 23, се капитализираат како составен дел од набавната вредност, односно цената на чинење на средството.

Капитализацијата на трошоците од позајмици се врши во случај на изградба на објект или некое друго средство на кое му е потребен значителен временски период за да биде подготвено за употреба или продажба.

Капитализација на трошоците од позајмици се врши од почетокот на периодот на вложување во средството до моментот кога се завршени сите активности кои се неопходни за средството да се подготви за планираната употреба или продажба.

2.9. Конвертирање во странска валута и сметководствениот третман на позитивните / негативните курсни разлики и ефектот од примената на девизна клаузула

Ставките во Извештајот за финансиска состојба и Извештајот за сеопфатна добивка искажани во финансиските извештаи се вреднуваат со користење на валутата од примарното економско окружување (функционална валута). Како што е обелоденето во Белешка 2.1, придружните финансиски извештаи се прикажани во илјади денари (МКД), кои претставуваат функционална и официјална извештајна валута на Друштвото.

Компонентите на средствата и обврските искажани во странска валута се конвертирани во денари според официјалниот девизен курс на денот на составување на Извештајот за финансиска состојба (Белешка 3.1.)

Трансакциите во странски валути се конвертирани во денари според официјалниот девизен курс на денот на секоја трансакција.

Позитивните и негативните курсни разлики кои произлегуваат од конвертирањето на средствата, обврските и трансакциите се соодветно искажани како приход / расход во Извештајот за сеопфатна добивка.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено**

---

2. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжува)**2.10. Недвижности, постројки и опрема**

Недвижностите, постројките и опремата на Друштвото на 31 Декември 2018 се прикажани по набавни цени намалени за акумулираната амортизација.

Набавната вредност се состои од фактурната вредност зголемена за сите трошоци кои директно придонесуваат за доведување на средствата во работна состојба за намената за која се набавени. Сите добиени попусти и/или рабати ја намалуваат фактурната вредност на средството.

Капиталните добивки од продажбата на недвижностите и опремата се искажуваат како “Останати приходи” додека сите загуби што настануваат од отуѓувањето на недвижностите и опремата се искажани како “Останати трошоци од работењето”.

Капиталните подобрувања, обновувања и поправки кои го продолжуваат животниот век на средството се капитализираат. Поправките и одржувањата се прикажуваат како трошок во моментот на нивно настанување и влегуваат во оперативните трошоци.

Корисниот век се проценува најмалку на крајот на секоја финансиска година, и доколку има значајна промена во очекуваното движење на потрошувачката на идните економски користи од средствата, стапката на амортизација е сменета како резултат на променетото движење.

2.11. Нематеријални средства

Нематеријалните средства на Друштвото се состојат од лиценци евидентирани по набавна вредност и амортизирани пропорционално со годишна стапка од 20% од проценетиот век на употреба. Трошоците поврзани со одржувањето на средствата се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжува)**2.12. Амортизација**

Амортизацијата на недвижностите и опремата и нематеријалните средства се пресметува правопрпорционално за да набавната вредност на средствата целосно се отпише во нивниот проценет корисен век. На инвестиции во тек не се пресметува амортизација. Амортизација на останатите ставки на недвижностите, постројките и опремата се пресметува правопрпорционално, со цел да се распредели набавната вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следи:

	31 декември 2018	31 декември 2017
Градежни објекти	40 години	40 години
Опрема за радари, навигација и напојување	4-29 години	4-29 години
Мебел и канцелариска опрема	5-16 години	5-16 години

Амортизацијата на недвижности и опрема и нематеријални средства започнува да се пресметува со ставање на средствата во употреба.

2.13. Оштетување на нефинансиските средства

Во согласност со прифатените сметководствени политики, на крајот од секоја година Раководството на Друштвото ја проценува сметководствената вредност на нематеријалните средства на Друштвото како и на недвижностите и опремата. Доколку постои индикација дека овие средства се оштетени, се пресметува надоместливата вредност на средствата за да се утврди обемот на загубата од оштетување. Доколку надоместливата вредност на средството е проценета како пониска од неговата сегашна вредност, сегашната вредност се намалува до износот на надоместливата вредност, која ја претставува повисоката од нето продажната вредност на средството и неговата употребна вредност. Загубите од оштетување, кои ја претставуваат разликата помеѓу сегашната вредност и надоместливата вредност на материјалните и нематеријалните средства, се прикажуваат во Извештајот за сеопфатна добивка согласно МСС 36 “Оштетувања на средствата”.

Оштетените нефинансиски средства се оценуваат на секој датум на известување за да се утврдат можните надоместувања на оштетувањето.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено****2. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжува)****2.14. Залихи**

Залихите иницијално се искажуваат според пониската од набавната и нето продажната вредност. Набавната вредност се состои од фактурната вредност, транспортните трошоци и другите зависни трошоци. Набавната вредност се утврдува според методот на просечни цени.

Нето продажната вредност ја претставува цената по која залихите би можеле да бидат продадени во нормални услови на стопанисување, намалена за трошоците на продажбата.

2.15. Финансиски инструменти

Сите финансиски инструменти иницијално се признаваат според објективна вредност (вообичаено еднаква на платената цена) вклучувајќи ги директните зависни инкрементални трошоци на купување или издавање на финансиското средство или финансиската обврска, освен за финансиското средство или финансиската обврска според објективна вредност преку добивка или загуба. Сите набавки и продажби на финансиски средства и финансиски обврски настанати на вообичаен начин се признаваат на денот на плаќањето. Финансиските средства и финансиските обврски се признаени во Извештајот за финансиска состојба на Друштвото на денот на кој Друштвото станува договорна страна засегната од договорните одредби на финансискиот инструмент. При иницијалното признавање Раководството ја одредува класификацијата на финансиското средство. Класификацијата зависи од целта за која е набавено финансиското средство.

Финансиските средства престануваат да бидат признаени кога Друштвото ја губи контролата врз договорните права кои се однесуваат на инструментите. Ова се случува кога правата за користење на овие инструменти се реализирани, истечени, откажани или пренесени. Финансиските обврски престануваат да бидат признаени кога Друштвото ги исполнува обврските или кога обврска за отплата е откажана или истечена.

(а) Побарувања од купувачи

Побарувањата од купувачи се искажани според нивната номинална вредност намалена за соодветните исправки за пресметани ненадоместливи износи. Исправката за оштетување на побарувањата се прикажува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да биде во можност да ги наплати сите доспеани износи во согласност со оригиналните услови врз кои се настанати побарувањата. Значајните финансиски потешкотии на должникот, веројатноста должникот да влезе во процес на ликвидација или финансиска реорганизација и неможност за плаќање се сметаат за индикатори дека побарувањата се оштетени.

Отписот на побарувањата се спроведува врз основа на старосната структура на побарувањата и историското искуство, и кога се оценува дека делумната или целосната наплата на побарувањето повеќе не е веројатна. Сметководствената вредност на средството се намалува преку исправка на вредноста на побарувањата и износот на трошокот се прикажува во Извештајот за сеопфатна добивка во рамките “Останати расходи”. Кога побарувањето е ненаплатливо, истото се отпишува за сметка на исправка на вредноста на побарувањата. Последователните наплати на претходно отпишаните побарувања и соодветното намалување на исправката се признаваат како приход во рамките на “Останати приходи”.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжува)**2.16. Финансиски инструменти (Продолжува)****(б) Кредити и заеми од банки и добавувачи**

Кредитите и заемите од банки и добавувачи иницијално се мерени според примените износи (т.е. номиналната вредност). Последователно истите се вреднуваат според амортизирана набавна вредност врз основа на ефективната каматна стапка.

Обврските се класифицираат како краткорочни доколку се очекува да бидат подмирени во нормалниот деловен циклус на работењето на Друштвото, односно доколку доспеваат во период до 12 месеци од денот на Извештајот за финансиска состојба. Сите останати обврски се класифицираат како долгорочни.

(в) Оперативни обврски

Обврските кон добавувачи и останатите краткорочни обврски се мерат според вредноста на примените средства.

2.16. Пари и парични средства

Парите и паричните средства се состојат од средствата на жиро сметки, благајната и останатите високо ликвидни вложувања со иницијална доспеаност до три месеци, или помалку кои се моментално конвертибилни во познати парични износи и се изложени на незначеан ризик од промена во вредноста.

2.17. Надоместоци на вработени*Придонеси за пензиско осигурување*

Друштвото има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во првиот и вториот столб кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Обврски при пензионирање на вработените

Друштвото врши исплата на надомести при пензионирање на вработените согласно соодветните домашни законски одредби за што има извршено резервирање во извештајот за финансиска состојба.

Друштвото согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума за јубилејни награди. Друштвото врши резервирање за пресметан посебен минимален износ за јубилејни награди на вработените.

2.18. Резервирања

Резервирање се признава кога Друштвото има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на временската вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската. Резервирања не се признаваат за идни загуби од работењето.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено****2. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (Продолжува)****2.19. Данок на добивка**

Тековниот данок на добивка го претставува износот кој е пресметан и платен во согласност со Законот за данок на добивка кој е на сила во Република Македонија. Данокот на добивка се плаќа по стапка од 10% применета на даночната основа прикажана во годишната даночна пријава по намалувањето за одредени даночни олеснувања. Даночната основа прикажана во даночната пријава претставува добивката за годината зголемена за даночно непризнатите трошоци и помалку искажани приходи согласно одредбите во Законот за данок на добивка, намалена за даночните ослободувања.

Одложен данок на добивка

Одложени даноци се признаваат кога се јавува разлика помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските во финансиските извештаи и нивната сметководствена вредност според даночната регулатива и се прикажани со користење на метода на обврски за сите времени разлики. Одложените даночни обврски се признаваат за сите одбитни времени разлики земајќи во предвид дека веројатноста оданочивата добивка ќе биде искористена наспроти одбитните времени разлики. Во финансиските извештаи, нема времени оданочиви разлики.

2.20. Преземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Неизвесните средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи.

Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирања доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.21. Обелоденувања за поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние кај кои едно правно лице има можност за контрола врз друго правно лице или има право да управува со финансиските и деловните операции на лицето, како што е утврдено со МСС 24 “Обелоденувања за поврзани субјекти”.

Друштвото нема поврзани субјекти поради што трансакции со поврзани субјекти не се објавени во овие финансиски извештаи.

2.22. Настани по датумот на известување

Настани по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на субјектот на денот на известување (настани за кои може да се врши корегирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Настаните по датумот на известување за кои не може да се врши корегирање, се прикажуваат во белешките во случај кога се материјално значајни.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено****3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ**

Во нормалниот тек на спроведување на своите деловни активности Друштвото е изложено на повеќе различни ризици со различен степен на изложеност: пазарен ризик (вклучувајќи ги: ризик од курсни разлики, каматен ризик и ценовен ризик), ликвидносен ризик и кредитен ризик.

Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз финансиското работење на Друштвото.

3.1. Пазарен ризик**(а) Ризик од курсни разлики**

Друштвото е директно изложено на ризик од курсни разлики бидејќи најголем дел од деловните активности на друштвото се со надворешни деловни партнери. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики.

Официјалните девизни курсеви користени за конверзија на ставките од Извештајот за финансиска состојба искажани во странска валута во денар на 31 декември 2018 и 2017 година се дадени во следниов преглед:

	<u>2018</u>	<u>Во денари 2017</u>
ЕУР	61.4950	61,4907
УСД	53.6887	51,2722
ЦХФ	<u>54.7742</u>	<u>52,5472</u>

(б) Каматен ризик

Каматен ризик претставува ризик дека објективната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти ќе имаат промени поради промени во вредноста на пазарните каматни стапки.

Друштвото е изложено на ризик од промени во каматните стапки поради долгорочните и краткорочните обврски на Друштвото по основ на долг со варијабилни каматни стапки.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено**

---

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (Продолжува)**3.2. Ликвидносен ризик**

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно парични средства и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувањата од купувачи во рамки на договорените услови. Друштвото ги менаџира своите средства и обврски на таков начин што може да ги исполни сите свои доспеани обврски во секое време.

Друштвото има доволни и ликвидни средства (пари и парични еквиваленти), како и континуиран прилив на пари од давање на услуги, за да ги исполни сите свои обврски во дадените рокови.

Друштвото не користи финансиски деривативи.

3.3. Кредитен ризик

Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик произлегува од неможноста навремено да се наплатат сите побарувања од купувачи. Кредитниот ризик е ограничен поради работење на Друштвото во регулирана дејност.

3.4. Управување со капиталниот ризик

Друштвото има усвоен концепт за финансискиот капитал и неговото зачувување според кој капиталот е дефиниран на база на номинални парични единици.

Целите на Друштвото во врска со управувањето на капиталот се зачувување на способноста на Друштвото да продолжи да работи врз основа на претпоставката за континуитет за да се зачува оптимална капитална структура која би го намалила трошокот на капитал и би обезбедила приноси за сопствениците.

3.5. Проценки на објективната вредност

Друштвото има политика за обелоденување на информации за објективната вредност на оние компоненти од средствата и обврските за кои се расположливи пазарни цени и за оние кај кои објективната вредност може значително да се разликува од сметководствена вредност. Во Република Македонија не постои доволно ниво на пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купопродажба на побарувања и други финансиски средства или обврски и оттука за истите во моментот не се расположливи пазарни цени. Како резултат, во отсуство на активен пазар, објективната вредност не може да биде утврдена на веродостојна основа. Раководството на Друштвото ја проценува севкупната изложеност на ризик и во случаи кога проценува дека вредноста на средствата според која се евидентирани во сметководството не би можела да биде реализирана, се врши исправка на вредноста.

Раководството на Друштвото смета дека искажаните сметководствени износи се највалидни и најкорисни извештајни вредности при постојните пазарни услови.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

4. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Приходи од прелети	904.194	812.051
Приходи од слетување, контрола на летање и осветлување	133.754	121.660
Приходи од останати услуги	<u>10.448</u>	<u>11.476</u>
Вкупно	<u>1.048.396</u>	<u>945.187</u>

5. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Приходи од минати години	1.090	468
Приходи од донација	1.355	1.353
Приходи од закупнини	125	88
Надомест на штета од осигурителни друштва	255	-
Останати приходи	<u>2.675</u>	<u>354</u>
Вкупно	<u>5.500</u>	<u>2.263</u>

6. ТРОШОЦИ ЗА МАТЕРИЈАЛИ И ОДРЖУВАЊЕ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Материјали	3.357	3.109
Електрична енергија и трошоци за греење	9.225	10.020
Трошоци за бензин	3.829	4.165
Телекомуникациски услуги и транспорт	5.350	5.708
Водови	12.360	11.223
Услуги за одржување и заштита	10.921	7.123
Комунални услуги	279	352
Ситен инвентар	<u>1.925</u>	<u>450</u>
Вкупно	<u>47.246</u>	<u>42.150</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

7. ПЛАТИ, НАДОМЕСТОЦИ И ДРУГИ ЛИЧНИ ПРИМАЊА

	2018	2017
Нето плати	422.632	380.345
Придонеси и даноци од плати	234.751	211.693
Дневници и патни трошоци	24.403	21.707
Резервација за надомест на вработени	505	743
Останати лични примања на вработени	15.905	20.835
Вкупно	698.196	635.323

8. АМОРТИЗАЦИЈА

	2018	2017
Материјални средства	45.065	44.103
Нематеријални средства	2.438	2.804
Вкупно	47.503	46.907

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШОЦИ

	2018	2017
Директен отпис на побарувања	4.587	12.689
Трошоци за репрезентација	1.596	3.496
Лиценци за Агенција за Цивилно Воздухопловство	10.472	10.317
Банкарски провизии	1.235	1.119
Премии за осигурување	10.441	8.896
Трошоци за семинари и др. советувања	20.979	672
Трошоци за интетлектуални услуги	11.768	10.418
Наемнини	966	3.716
Донации во земјата	879	1.102
Чланарини за здруженија	2.613	22
Трошоци по судска пресуда	4.667	52
Надоместоци за надзорен одбор	292	424
Консултантски услуги	2.455	-
Останати трошоци	6.544	1.405
Вкупно	79.494	54.328

10. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ

	2018	2017
ПРИХОДИ ОД КАМАТИ		
Камати од Еуроконтрол	563	970
Камати од редовно работење	-	19
Вкупно	563	989
ПОЗИТИВНИ КУРСНИ РАЗЛИКИ		
Позитивни курсни разлики	56	96
Вкупно	56	96
Вкупно финансиски приходи	619	1.085

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

11. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ

	2018	2017
ТРОШОЦИ ОД КАМАТИ		
Провизија за заем ЕБРД	2.546	3.330
Камата за заем ЕБРД	1.164	1.053
Затезна камата	35	60
Вкупно	3.745	4.443
НЕГАТИВНИ КУРСНИ РАЗЛИКИ		
Негативни курсни разлики	506	888
Вкупно	506	888
Вкупно финансиски расходи	4.251	5.331

12. ДАНОК НА ДОБИВКА

Усогласувања на данок на добивка и добивка пред оданочување помножена со пропишана стапка на данок на добивка

	2018	2017
Добивка пред оданочување	177.825	164.496
Непризнаени расходи	16.883	32.593
Даночна основа	194.708	197.089
Намалување на даночна основа	-	-
Даночна основа по намалување	194.708	197.089
Данок на добивка	19.471	19.709
Намалување на пресметан данок на добивка	-	-
Данок на добивка	19.471	19.709
<i>Ефективна стапка на данок</i>	<i>10.95%</i>	<i>11,98%</i>

Данокот на добивка се плаќа по стапка од 10% применета на даночната основа прикажана во годишната даночна пријава по намалувањето за одредени даночни олеснувања. Даночната основа прикажана во даночната пријава претставува добивката за годината, зголемена за даночно непризнатите трошоци и помалку искажани приходи, согласно одредбите во Законот за данок на добивка, намалена за даночните ослободувања.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

13. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Лиценци	Вкупно
Набавна вредност на 1 јануари 2017	32.762	32.762
Набавки		
Состојба на 31 декември 2017	32.762	32.762
Набавки	-	-
Состојба на 31 декември 2018	32.762	32.762
Акумулирана амортизација на 1 јануари 2017	26.031	26.031
Амортизација (Белешка 8)	2.804	2.804
Состојба на 31 декември 2017	28.835	28.835
Амортизација (Белешка 8)	2.438	2.438
Состојба на 31 декември 2018	31.273	31.273
Нето сегашна вредност на: - 31 декември 2018	1.489	1.489
- 31 декември 2017	3.927	3.927

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

14. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

	Градежни објекти	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност на 01.01.2017	208.950	616.674	79.814	905.438
Набавки	408	17.226	19.764	37.398
Состојба на 31.12.2017	209.358	633.900	99.578	942.837
Набавки	1.297	5.664	26.255	33.216
Активирање (пренос од инвестиции)	-	8.058	(8.058)	-
Состојба на 31.12.2018	210.655	647.622	117.775	976.053
Акумулирана амортизација на 01.01.2017	44.419	432.561	-	476.980
Амортизација за 2017	6.669	37.434	-	44.103
Состојба на 31.12.2017	51.088	469.996	-	521.084
Амортизација за 2018	6.720	38.345	-	45.065
Состојба на 31.12.2018	57.808	508.341	-	566.149
Нето сегашна вредност на:				
- 31 декември 2018	152.847	139.281	117.775	409.904
- 31 декември 2017	158.270	163.904	99.578	421.752

15. ЗАЛИХИ

	2018	2017
Материјали	854	440
Резервни делови	6.414	5.647
Ситен инвентар во употреба	250	109
Залиха на автогуми	8	8
Состојба на 31 декември	7.526	6.204

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

16. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	2018	2017
Побарувања од купувачи во земјата	145	1.635
Побарувања од купувачи во странство	155.333	134.536
Вкупно побарувања од купувачи	155.478	136.171
<i>Исправка на вредноста на побарувања од купувачите</i>	<i>(31.779)</i>	<i>(31.970)</i>
Состојба на 31 декември	123.699	104.201

Побарувањата од купувачи не се каматоносни.

17. ОСТАНАТИ ТЕКОВНИ СРЕДСТВА И АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

	2018	2017
Побарувања од вработени	278	205
Побарувања за повеќе платени даноци	8.918	12.271
	9.197	12.476
Активни временски разграничувања	17.242	5.070
	17.242	5.070
Салдо на 31 декември	26.438	17.546

18. ПАРИ И ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	2018	2017
Жиро сметки-денарска	2.262	6.331
Девизна сметка	578.619	424.416
Благајна	9	10
Девизна балајна	99	164
Останати парични средства-мастер картички	390	429
Вкупно парични средства	581.379	431.350
Ограничени парични средства	172.214	172.202
Салдо на 31 декември	753.593	603.552

Ограничените парични средства во износ од 172.214 илјади денари се однесуваат на парични средства префрлени на посебна сметка согласно договорот со ЕБРД за долгорочна позајмница (Белешка 20).

19. КАПИТАЛ

Со состојба на 31 декември 2018 година акционерскиот капитал на Друштвото изнесува 20.553.961,06 евра, односно 1.264.052.000 денари и истиот е поделен на 1.264.052 обични акции, чија номинална вредност изнесува 1.000 денари. Сопственик на обичните акции е 100% Владата на РМ.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

20. ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ - ДОЛГОРОЧНИ И КРАТКОРОЧНИ

	2018	2017
Долгорочен кредит од ЕБРД	45.056	28.197
Салдо на 31 декември	45.056	28.197

На 24 септември 2013 Друштвото има потпишано договор за долгорочна позајмица од ЕБРД на вкупен износ од 11.150 илјади евра и каматна стапка од ЕУРИБОР01+3,75% со рок на враќање од 12 години од датумот на склучување на договорот. Согласно договорот Друштвото е должно да отвори посебна сметка на која како гаранција ќе чува парични средства. Со состојба на 31 декември 2018 Друштвото има префрлено парични средства на посебната сметка во вкупен износ од 172.214 илјади денари (Белешка 18).

Со состојба на 31 декември 2018 година, Друштвото има повлечено парични средства по основ на овој договор во износ од 45.056 илјади денари (733 илјади евра). Друштвото плаќа 0,5% провизија на неповлечениот дел од позајмицата.

21. РАЗГРАНИЧЕНИ ДОНАЦИИ

	2018	2017
Опрема	13.096	14.178
Салдо на 31 декември	13.096	14.178

Во текот на 2012 година, Друштвото има добиено донација во вид на навигациска опрема за аеродромите во Скопје и Охрид од ТАВ ТЕПЕ АКФЕН АД во државна сопственост во износ од 22.007 илјади денари.

Со состојба на 31 декември 2018 година, средствата имаат нето евидентирана вредност од 13.096 илјади денари.

22. РЕЗЕРВАЦИИ

	2018	2017
Состојба на 1 јануари	4.718	4.112
Резервација за надомести на вработени	505	743
Ослободување на резервирани надомести за вработени	(95)	(137)
Салдо на 31 декември	5.128	4.718

Со состојба на 31 декември 2018 година Друштвото има евидентирано резервирање за пресметан износ за надоместок за одење во пензија и јубилејни награди за вработените во износ од 5.128 илјади денари (2017: 4.718 илјади денари).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

23. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Обврски кон добавувачи во земјата	16.909	5.543
Обврски кон добавувачи во странство	<u>1.723</u>	<u>12</u>
Салдо на 31 декември	<u>18.632</u>	<u>5.555</u>

Обврските кон добавувачи не се каматоносни. Друштвото редовно ги подмирува своите обврски кон добавувачите.

24. ОСТАНАТИ ТЕКОВНИ ОБВРСКИ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Обврски кон вработени	49.881	44.728
Обврски кон државата	<u>1.687</u>	<u>11.266</u>
Салдо на 31 декември	<u>51.568</u>	<u>55.994</u>

25. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

За потребите на овие финансиски извештаи не се идентификувани поврзани страни со кои Друштвото има трансакции во нормалниот тек од деловното работење.

Трансакции со клучниот раководен кадар

Вкупните надомести на клучниот раководен кадар на Друштвото, се како што следува:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Краткорочни користи за клучниот раководен кадар	<u>10.147</u>	<u>8.897</u>
Вкупно	<u>10.147</u>	<u>8.897</u>

26. ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ НАСТАНИ

Не постојат материјални последователни настани, кои би имале влијание врз разбирањето на финансиските извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

---

27. НЕИЗВЕСНИ ОБВРСКИ*Судски спорови*

Со состојба на 31 декември 2018 година нема значајни судски спорови против Друштвото. Правната стручна служба не утврдува веројатност за појава на значителни загуби по основ на споровите поради што друштвото не евидентира резервирања на потенцијални обврски.

Гаранции

Со состојба на 31 декември 2018 година Друштвото нема обврски за издадени гаранции.